UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Bonorum poffesionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

LEX VI.

S I pecunie numerate.

1 ☞ Miſſio facta in poſſeſſionem ab ea non receditur niſi prius ſoluatur.

a 1 **§. Qui fideicommiſſi.** [a] No. ꝙ † non recedit de poſſeſſione, niſi prius ſoluatur, vt hic, ⁊ l. his conſequenter. in fi. ſ. fa. er. ⁊ l. eũ qui. ĩ. de pri. cre. ⁊ l. ij. circa prin. ĩ. pro herede ❡ Op. ſ. tit. j. l. ſi legatarij aduerſus. ⁊ C. de bo. aut. iud. poſ. authen. ei qui. ⁊ l. ſi finita. §. ſi quis damni. ⁊ §. ſeq. ĩ. de dam. infec. Reſpon. tex. iſte in fi. No. ꝙ tunc receditur a poſſeſſione, quando fit illud. quod ſi factũ fuiſſet ab initio poſſeſſio non fuiſſet data. Unde ſi quidem miſſio in poſſeſſionem eſt facta, qꝛ nõ ſoluitur, nec receditur niſi ſoluatur, vt hic: ſi miſſio eſt facta, qꝛ non ſatiſdatur. ſtatim cum ſatiſdatur, receditur, l. ſi legatarij aduerſus. ſ. tit. j. ſi miſſio eſt facta, qꝛ eſt contumax in non veniendo, ſtatim cum venit, receditur, vt in au-
b then. ei qui. Idem videtur velle [b] quedam deciſio Pape in c. ex parte. extra de verborum ſignifica.

ADDITIONES.

a ALEX. ❡ Qui fideicom. Iſte tex. non eſt alibi ſecundum Bar. in l. conſentaneum. quomodo. ⁊ quando in. vide per Bart. in l. ſi finita. §. Iulianus. de dam. infe. dixi poſt Bar. in l. eũ qui. de priu. cre. ⁊ ipſum ſingu. limita, vt per Ang. in l. ſi finita. §. item videamus. de dam. infecto. ⁊ ibi dixi poſt Bar. ⁊ ideo dicit Bal. not. in l. ignorare. C. de reſti. mili. ꝙ contra preſentem contemnentem ſoluere poteſt procedi ad primum, ⁊ ſecundum decretum. Et ideo in executione ſententie miſſus non recedit, niſi ſibi ſoluatur ſecũdum Bar. in l. properandũ. §. ſin autẽ reus C. de iud. Et iſt s adde Bar. in aut. ⁊ qui. de bo. au. iu. po. ⁊ vide Bar. in l. neq; impuberes. ſ. de in ius vocã.

b ALEX. ❡ Idem videtur velle Idem tenet Bar. in l. properandũ. §. ſin autẽ reus contra gl. ⁊ ibi idem Bal. ⁊ doc. vide Ang. in conſi. ccxxij. ⁊ adde Bar. in l. ſi debitor. §. ſi antiphona. ſ. de pig.

LEX VII.

C Um venter. Gloſſ. querit de ratione. Dic quod eſt ſpeciale ratione ventris, alie ſunt truffe.

LEX VIII.

S I legatorum. Hanc legem examinaui, vt vidiſtis in l. is cui. §. qui in poſſeſſionem. ſ. eo.

LEX IX.

E Tiam ſi condemnatus. Quero qualiter poteſt deſiderare? Dic quod ex reſcripto, vel ex edicto quocunq; modo vult, vel iudicis officio, vt ĩ. de re iudi. l. a diuo. §. ſi ſuper rebus.

LEX XII.

M Unicipio. Guliel. de Cug. allegat iſtam legem in l. nulli. ſ. quod cuiuſque vni. ⁊ eſt queſtio, an quando decuriones creant ſindicũ, ſit neceſſaria authoritas preſidis, vel ſuperioris? Et dicit ipſe quod non. Dixi in l. actor. ĩ. rem rat. hab. Iſta l. videtur facere contra, ſed bene reſpiciendo, non facit: qꝛ non loquitur de decreto in conſtituendo ſyndicum. ſed de decreto de mittendo in poſſeſſionem.

LEX XIIII.

1 ☞ Caſus, in quo miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto, lucratur fructus.

2 Uxor an ſit alenda a tempore mortis viri.

1 **C Ve legatorum.** † Not. caſum ſingularẽ, ꝙ lucratur fructus miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto. Quero, quid in filio, ⁊ pronepote, ⁊ dicit glo. ꝙ non eſt eadem ratio, cum mulieres ſunt obſequioris vite. ❡ Querit gl. quid ſi ſint alie mulieres? Et dicvt gl. ⁊ tene primam, quod eadem ratio ſit in alijs mulieribus.
2 Ultimo. † gl. dicit, ꝙ iſta l. eſt in arg. contra vxorem, an ſit alenda tempore mortis viri. Dic de iſta queſtione vt dixi in l. diuortio. ſupra ſolu. matrimo.

LEX XV.

1 ☞ Pactum ingrediendi fundum propria authoritate, exercetur contra eccleſiam ad quam res peruenit.

a 1 **I Nterdum.** [a] Iſta lex forte non eſt alibi, ⁊ not. eam. Ego † formabo vnam queſtionem in l. ſi creditores. C. de pig. Habeo poteſtatem ingrediendi mea authoritate in talem fundum, vel domum, quero ſi ille fundus, vel domus efficitur eccleſie, an illa poteſtas ingrediendi tranſeat in eccleſiam? Inn. ponit in c. verum. extra de foro cõpeten. ⁊ dicit, quod non. Hoſtien. dicit cõtra, ⁊ in hoc reſidet Io. An. ⁊ ego in l. ſi creditores. tenui op. Hoſtien. cõtra Inn. ⁊ allego l. ſi quis curialis. C. de epiſ. ⁊ cleri. In contrariũ facit iſta lex. Sed breuiter aliud eſt, rem effici eccleſie, aliud eſt rem effici religioſam, qꝛ nõ omnis locus, quem habet eccleſia, eſt religioſus, qꝛ ſi eſt religioſus, tunc non tranſiret illa licentia ingrediendi, vt hic.

ADDITIO.

a ALEX. ❡ Interdum. Facit ad hoc l. fi. ff. de litig.

LIBER XXXVII.

TITVLVS I.

De bonorum poſſeſſionibus.

❡ Gl. continuat iſtam rubricam ad precedentia. Dic vt in gl.

LEX I.

B Onorum. In hac lege, cum ſequenti, Iuriſconſultus ponit effectum bonorum poſſeſſionis agnite, quem effectum probat duabus rationibus.

LEX II.

1 ☞ Bonorum poſſeſſor quando habeat directum dominium, ⁊ quando vtile.

2 Bonorum poſſeſſor, licet habeat vicem heredis, non tamen eſt vere heres.

3 Hereditas que defertur alicui ex conſtitutione alicuius inferioris a Principe, non efficitur ille heres iure directo, ſed habet bonorum poſſeſſionem.

Statutum conditum ab inferiori a principe, an dicatur ius pretorium.

I N omnibus. Ibi, habentur, ⁊ ideo ſicut per aditionẽ hereditatis queruntur omnia iſta, ita per bonorũ poſſeſſionẽ agnitam, ⁊ admiſſam. Contra hanc legem op. dicitur hic, ꝙ appellatione bonorum continentur commoda, ⁊ incommoda. contra in l. mulier. ſ. de iure do. Sol. vt dicam ĩ. l. proxima. ❡ Item dicitur hic, ꝙ bono. poſſeſſio omnia tribuit. Contra, agnitio ſola non tribuit omnia, vt ĩ. de acqui. poſſeſ. l. cũ heredes. ⁊ l. facta. in prin. ſ. ad Tre-
a bel. ⁊ ibi not. Solu. [a] ꝙ hic in commodis, que ſunt iuris, ſecus in his que plurimũ facti habent, vt poſſeſſio, vt in contrario. Not. ꝙ iſta eſt regula generalis, ꝙ vbicũque ex diſpoſitione legis, vel hominis transferuntur aliqua bona ipſo iure, nunquam tamen transfertur poſſeſſio ſine apprehẽſione. hoc habes hic in bonorum poſſeſſione. Idẽ in herede extraneo, l. cũ heredes. in princ. ĩ. de acqui. poſ. Idẽ in herede ſuo, vt no. in l. cũ miles. ſ. ex quibꝰ cauſis maiores, licet contrarium notetur, ⁊ male in l. in ſuis. de libe. ⁊ poſthumis. Idẽ in fiſco, in quẽ transferuntur bona vacãtia, vt no. in l. ſicut. ſ. ꝙ cuiuſq; vniuer. §. fi. Idẽ in eccleſia, in quã transferuntur bona cõuerſi, vt tenẽt docto. in authen. ſi qua mulier, ⁊ Inno. in c. in preſentia. de probatio. Idẽ in occupatione vniuerſali, l. ſi adoptauero. ĩ. de prec. ⁊ ſic ab iſtis talibus nũquam petent iudiciũ poſſeſſoriũ, niſi probent de apprehenſione. Tertio op. ꝙ bonorũ poſ. non tribuat ius, vt in poſſeſſione Carbo. ⁊ ventris nomine, vt ad Carbonia. l. j. per totã legẽ, ⁊ in titu. ſi mulier ventris nomine, per totũ. Sol. gl. vt in ea habes. Itẽ op. dicitur hic, ꝙ bonorũ
a † poſſeſſio non tribuit dominium directũ, ſed vtile, vt vtiles actiones, l. ⁊ ſi ſine. §. ſed ꝙ Papinianus ſ. de minoribus. Due gloſſe hic poſite, vna in l. j. alia in ſecũda, fatenẽ contrariũ. Dy. videtur limitare iſtas gloſſas ſic, ꝙ ſunt vere quando dominiũ directum, vel actiones directe ſunt apud aliũ, qꝛ tũc tãtum vtiles tranſeũt, vt ibi: ſed qñ directe non ſunt apud alium, tunc bonorum poſſeſſor habet dominium directũ. Ratio, qꝛ ex perſona heredis non debet immutari cõditio obligationis, l. ij. §. ex his. ĩ. de verbo. ob. Aduertatis, iſtud dictũ Dy. non eſt verum, qꝛ cõtra caſum l. pe. §. fi. C. ad Treb. vbi directum dominium, vel actiones directe, nõ ſunt apud alium, vt quãdo aliquis ſine herede decedit, ⁊ tamẽ vtiles tantũ tranſeunt, vt ibi dicitur. Aduerte, ſi apud alium non ſunt directe, vel directũ dominium, tamẽ eſſe ſperatur, vel poſſibile eſt eſſe, vt quando de iure ciuili aliquis filio emancipato preferetur, vel alteri cognato, tũc iſta gl. dicit veritatẽ: qꝛ ad impediendũ ne bonorũ poſſeſſiones querantur directe, ſufficit ſpes quod poſſent eſſe apud aliũ, vt l. ſi duobus. §. fi. ⁊ ibi no. ſ. de leg. j. ⁊ l. cũ quidam §. ꝙ dicit. de acqui. hereditate. Si vero nõ ſunt apud alium, nec eſſe ſperantur, tunc dominiũ directum eſt apud bonorũ poſſeſſorem, ⁊ tunc verum dicit Dy. Si vero apud neminem eſt directum dominiũ, tunc res eſt vacans, ⁊ in nullius bonis eſt. ⁊ ſic per occupationem, dominium fit occupantis de iure gentiũ. Sed in

actionibus eſt maius dubium. Sed dicerem idem in actionibus hereditarijs, vt directe ſint penes bonorũ poſſeſſorẽ. Ratio, quia pretor non poteſt facere heredem directe. §. quos autem. Inſtituta de bonorũ poſſeſſione, ſed bene poteſt transferre in alium vnã directam actionem, ⁊ directum dominium, vt l. pretor. in princ. ĩ. de damno infecto, ⁊ facit quod not. in l. j. ⁊ ij. ſ. de bonorum poſſ. hereditatis petẽd. Quicquid tamen ſit, ſiue dicamus actiones eſſe directas, ſiue vtiles, ſemper tñ gl. dicit, ꝙ ſunt ciuiles, ſed ex extenſione pretoris, vt notatur in dicta l. j. ⁊ ij. ſ. de bonorum poſſeſ-
b ſione hereditatis petẽde. ¶ Itẽ[b] hic dicitur, † ꝙ bonorũ poſſeſſo
2 res ſuſtinent vicem heredũ. Contra. Inſti. eo. §. quos autẽ. dicit gl. ſ. de bonorũ poſſeſ. heredi. peti. l. j. Fateor, quod habent vicẽ heredũ, non tñ fierent vere heredes: quia pretores hoc facere nõ
c poſſunt, vt dicit. §. quos autẽ, ⁊ bene dicit: ꝙ not. Quare ex hoc[c]
3 dico, quod † ſi aliqua hereditas defertur ex conſtitutione alicuius Preſidis, vel inferioris a Principe, vt Ducis, vel Marchionis, tunc omnes iſte hereditates non poſſunt deferri, vt fiant aliqui heredes directo: ſed iure bonorũ poſſeſ. ⁊ ſic oportet quod agnoſcatur coram iudice. Item perit ſpatio centum dierum, vel anni,
* ſed hereditates que deferuntur ex forma ſtatuti, * vel principis authoritate, bene deferuntur iure directo.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Sol. Vide Bar. Ange. ⁊ doct. in l. ex aſſe. de her. inſt.
b ALEX. ¶ Item. Et pro hoc vide gl. in c. j. ſi de inueſti. lis oria. inter do. ⁊ vaſa. in verſi. obſeruetur, ⁊ Joã. An. in tit. de inſtru. edi. in §. porro, in addi. que incip. hec ſubſcriptio. Iſtud dictũ Bar. hic, in l. j. de verbo. obli. in l. fi. de pe. ⁊ in l. omnes populi. ĩ j. q. prin. de iuſti. ⁊ iu. ⁊ in l. ij. §. j. pro emptore, intelligas ꝙ habeat vim iuris pretorij, ⁊ durat anno actio q̃ ex eorũ ſtatuto orit̃, ſi eorum officiũ erat annale, ⁊ ſimiliter per ſex mẽſes, ſi per ſemeſtre erãt officiales ſex domin, ſed ſi officium eorũ eſſet ad eorũ vitã, vel ad beneficiũ, vt eſt officium epiſcopi, vel marchionis, tũc tale ſtatutũ diceretur ius ciuile, ⁊ actio, ſeu cõditio ex eo eſſet perpetua, ſicut ſi naſceretur ex ſtatuto populi, vt probatur Inſti. de perpe. ⁊ tem. ac. circa prin. ⁊ facit l. ſufficit. de cõdi. inde. ⁊ c. ſi gratioſe de reſcri. in vj. ⁊ facit quod no. Bar. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi pretori. de oper. no. nun. ſecundũ aliquos, adde ꝙ conditio epiſcopi appellat̃ ius pretorũ ita etiã tenet Bal. in l. id ꝙ pauperibus. de epi. ⁊ cle. ⁊ in l. ſiue pars. C. de dilat. ſed Bal. in l. receptitia. de cõſti. pe. tenet cõtra Bar. hic, ⁊ dicta Bart. hic, ſequitur Bald. in rub. C. qui admit. in vj. queſtio.
c AND. BAR. ¶ Quare ex hoc. Et vide quod no. Bart. in l. v. §. ſatis. ff. de verbo. obli. Bald. in rub. C. eo. tamen contra tenet in l. ij. C. de cõſti. pe. ⁊ vide Bal. in l. certũ. C. vnde cog. ⁊ in l. id ꝙ pauperibus C. de epi. ⁊ cle. Bar. in l. fi. ff. de penis. ⁊ in l. ij. §. fi. ff. pro emp. mod. in rub. C. qui admi. ⁊ vide que ibi dixi.
* CLAV. DE SEISS. ¶ Statuti. Adde eundem Bar. in l. fin. ĩ. de penis. vbi ponit an dicta ſtatuta ſint annalia vel perpetua: ⁊ quid de actione ex eis deſcendente.

LEX III.

1 Bonorum appellatio an contineat commoda, ⁊ incommoda.
2 Bonorum poſſeſſio quando ſit nomen iuris, ⁊ quando facti.
3 Hereditas eſt ſucceſſio in vniuerſum ius, ꝙ defunctus habuit.
4 Hereditas poſtquam eſt adita, deſinit eſſe hereditas.
5 Agnita bonorum poſſeſſione per vnde liberi, ſi alius vult agnoſcere per vnde agnati, ⁊ probare me non filium an admittatur.

BOna. Iuriſconſultus volens diffinire, quid ſit bono. poſſeſſio, ante omnia vult oſtendere ſignificationem huius verbi, bonorum, ⁊ huius verbi poſſeſſio, que ſunt ſimul vt compoſita. Primo ponit expoſitionẽ vſque ad §. inuito. Et ſic habet tres partes, vt in eo patet. Secũda ibi,
1 hereditatis autem. Tertia ibi, bonorũ. Dicitur hic ꝙ † appella-
a tio bonorum continet commoda[a] ⁊ incommoda. contra in l. mulier. ſ. de iure do. Sol. dicit gl. ſ. eo. l. j. Aliud cum profertur a cõtrahentibus, aliud cum profertur a lege, ⁊ ſatis bene dicit. Sed contra hoc op. q2 etiam quando profertur ab homine ſit idem, ſcilicet ꝙ contineat cõmoda, ⁊ incõmoda, l. cogi. in prin. ad Treb. Sol. Illa appellatio bonorũ, poteſt proferri tribus modis ab homine, vt a contrahentibus, ⁊ tunc loquitur l. mulier, vel a teſtatore, ⁊ tunc loquit̃ l. cogi. ſ. ad Treb. ⁊ quod dixi in l. j. ſ. de lega. j. ⁊ videbitis in l. ſi quis ſeruum. §. fi. ⁊ l. ſeq. ſ. de leg. ij. ⁊ facit l. vlti. de vſufr. leg. Quãdoqꝫ profertur a principe cõcedente beneficiũ, ⁊ tunc dic vt l. Princeps. de verbo. ſig. ⁊ per Dy. ⁊ per doc. Sed op. licet appellatio bonorũ contineat commoda, ⁊ incommoda, nõ eſt tamẽ ex propria ſignificatione, l. proprie. ĩ. de verbo. ſig. tamen hic dicitur contra. Sol. Ibi proprie bona appellabant̃. Si reſpicis tex. ipſe ſoluit ſeipſum, q2 cũ dicit, hoc in loco, expone, hoc eſt, in hac compoſitione, cũ dico bono. poſſeſ. ſecus ſi appellatio bo-
* norum ſimpliciter profertur, vt ibi. * ¶ Itẽ op. dicitur hic ꝙ etiã ſi nihil corporale eſt in hereditate, dicat̃ petita bonorum poſſeſſio. Cõtra, incorporalia nõ poſſunt poſſideri, l. ſeruus. §. incorpora
2 les. de acq. re. domi. So. † Aliud eſt dicere bo. poſ. vt ſit vna pars ⁊ eſt nomen iuris, vt hic, ⁊ l. hereditatis appellatio. de verbo. ſigni. Aliud eſt dicere bon. poſ. vel rei, vt ſint due partes, ⁊ tũc eſt
b nomen facti, ⁊ nõ cadit in incorporalibus. ¶ Venio[b] ad tertiam partem, ⁊ op. ĩ. de verbo. ſignifi. l. nihil aliud eſt hereditas. vbi vident̃ eſſe idem, hereditas, ⁊ bonorũ poſſeſſio. Dicit gl. bonorũ poſſio eſt ius, ſcilicet pretoriũ, ⁊ hoc tenet Cy. C. vnde leg. l. certũ. in j. q. ſed hoc eſt peſſime dictũ, q2 eſt cõtra tex. l. j. ⁊ in rub. ĩ. vt ex le.
c ⁊ ſenatuſconſul. ⁊c. vbi bonorum poſſeſſio defertur ex lege[c] ciuili. Unde dico, ꝙ hic dicit̃ ius perſequendi, ſcilicet ciuile, ⁊ pretoriũ. Nõ ob. l. cõtraria, q2 ibi dicit̃, ꝙ eſt ſucceſſio, nõ dicit̃ ius ſuccedendi. Preterea, ibi ſucceditur propria voluntate, quaſi ſolo animo quis efficit̃ heres, non autem dicit perſequendi, ſed bono. poſſeſ. eſt ius perſequendi, ⁊ ſic oportet ꝙ petatur a iudice, vel hodie agnoſcatur corã iudice, vt ĩ. ead. l. §. a municipibus, ⁊ hoc vult dicere tex. ¶ Itẽ op. ꝙ hereditatẽ nõ proſequamur per bonorum
d poſſeſſionem. Non enim quis agit[d] per bonorũ poſſeſſionem, ſed petit per bono. poſ. here. pe. Dicit gl. bono. poſ. nõ eſt ius, quo perſequimur, quaſi cauſa ſit immediata, que in iudicium deducitur, ſed eſt ius propter quod perſequimur. Ita dicit gl. Preterea hic dicit̃ in tex. retinendi, ⁊ ſic non loquitur de iure, quo quis agit, q2 cũ haberet poſſeſſionẽ nõ poſſet agere, q2 poſſidenti, ⁊c. l. j. §. interdictum. ĩ. vti poſſi. Iſtud quod gl. dicit, licet in ſe ſit ſatis verũ, tamen huic litere non videtur congruere, q2 Iuriſconſultus non intendit oſtẽdere, ꝙ ſit ius propter quod perſequimur, ideo dic, ꝙ text. optime loquit̃. Nã ſcitis, ꝙ qui habet bono. poſ. edictali habet neceſſe petere eã cõfirmari a iudice, vt ĩ. ea. l. §. ſi cauſa cognita. Unde iſta bonorũ poſſeſſio, eſt ius. Sed ad id quod dicit retinendi, ⁊c. ⁊ poſſeſſori non eſt propoſitum remediũ petendi, rum eſt actione reali, d. l. j. §. interdictũ. ſed alias actiones põt habere, vt ibi dicit̃. Vel illud eſt verũ ad petendũ poſſeſſionẽ corporalem: ſed hic loquitur in petitione poſſeſſionis iuris incorporalis, in quo datur poſſeſſori vendicatio, l. ⁊ ſi forte. §. j. ſ. ſi ſeru. vindi. ¶ Quero ergo pro predictorũ declaratione, quid eſt heredi
3 tas. Rñ. nihil aliud eſt † q̃ ſucceſſio in vniuerſum ius, ꝙ defunctus habuit. Iſtud intellige de quadã ſucceſſione, quã facit ius ſtatim homine mortuo. Ipſum enim patrimoniũ repreſentat perſonã defuncti, ⁊ in eius locũ ſuccedit, vt de acquiren. rerũ domi. l. hereditas i multis. ⁊ ĩ. de fidei. l. mortuo. ⁊ iſta ſucceſſio vocat̃ hereditas ad hanc hereditatem conſequendã habemus beneficiũ iuris ciuilis, per aditionem hereditatis: ⁊ iſtud ius ſuccedẽdi, nobis cõpetit antequam ad nos perueniat hereditas. l. pretia rerũ. ſ. ad leg. Fal. ⁊ ſic eſt aliud ab hereditate. Si enim intelligeretur, ꝙ ius ſuccedendi nobis cõpetens ſit hereditas, ſequeretur ꝙ hereditas nobis competeret, ꝙ eſt repugnantia. l. pretia, rerum. Et illud ius adeundi quid ſit, dixi ſ. de acqui. here. l. is põt. Item ad acquirendum dictam hereditatẽ, que eſt ſucceſſio, ⁊c. cõpetit nobis beneficium iuris pretorij, ſcꝫ bonorum poſſeſ. que quid ſit, di-
4 citur hic. Poſtquam † hereditas eſt adita, vel bon. poſ. agnita, deſinit eſſe hereditas, ⁊ confunditur cũ patrimonio adeũtis. l. ſed ſi plures. §. filio. ſ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ vbicunqꝫ poſt aditionem appellatur hereditas, eſt impropria locutio. Unde in tit. de peti. hered. dum dicimus petere hereditatẽ, intellige, id eſt, declarari nos eſſe heredes. l. licet. de peti. here. ⁊ ſic tria ſunt, ſcꝫ hereditas, ⁊ ius acquirendi eam, ꝙ ſit per aditionem, vel bonorum poſſeſ. Itẽ intendi ꝙ ſit per petitionem hereditatis ¶ Querit gl. in verbo
5 perſequendi. ego † agnoui bonorum poſ. vnde liberi, alius vult agnoſcere bono. poſ. vnde agnati, probando ſe agnatũ, ⁊ probando me nõ filium, an audiatur? Dicit gl. ꝙ ſic. Iſta glo. videtur cõtra l. j. in fi. cum l. ſeq. ſ. de lib. agno. vbi ſi ſemel eſt iudicatum, vtrum ſit liber, vel non, de cetero non põt moueri queſtio. Dicit gl. verũ eſt, ſi lis non eſſet mota contra principalẽ contradictorem, cuius principaliter intereſt, alias ſi eſſet lata ſentẽtia contra eum, cuius principaliter intereſt, tunc perpetuo preiudicaret, vt ibi. Vel dic, ꝙ hic loquitur quando probationes fuerunt facte ſummarie, ⁊ ſic non preiudicant in alio iudicio. l. ſi quis a liberis. §. ſi vel parens. ſ. de lib. agnoſ. ⁊ l. a diuo. §. ſi ſuper rebus. ĩ. de re iudicata. ¶ Quero an quis ſit vocandus, quando petitur bon. poſ. videbitis infra eadem. l. §. ſi cauſa cognita.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Continet cõmoda. Quid contineat̃ appellatione bonorum, ſed quid contineatur appel. facultatum. dic cõ commoda, ⁊ incommoda, nec intelliguntur deducto ere alieno. Ita dixit Bar. in l. ſi conſtante in prin. ſ. de iure do. ⁊ de eorum appella. in cõtractibus, ⁊ vltimis voluntatibus, vide no. Bal. in l. liberti. de oper. liber. ⁊ Bald. in l. ij. ⁊ ibi Cy. C. ad leg. Juliã de vi. ⁊ Bar. in l. ſi. ſ. de vſufr. le. Adde quid contineatur appellatione bonorum Bal. conſi. lxxx. lib. j.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Vt ibi. In omnibus autem caſibus quibus

quibus dicitur contineri commoda ⁊ incommoda, ⁊ ſic nomina
debitorum, limita vt pulchre per Aret. conſi. cccccxlv.
b ALEX. ¶ Venio. Vide Bar. in rub. ſ. de ope. no. nun.
c ALEX. ¶ Defertur ex lege. Not. quod bon. poſ. iſta non eſt ius
pretoriũ, ſed ciuile, quia lex ciuilis interdũ defert bono. poſ. Zriũ
tamen ſentit etiam gl. in rub. qui admi. ⁊ ibi Bald. in q.
d ALEX. ¶ Quis agit. Collige hic, ꝙ bonorũ poſſeſſio non eſt a-
ctio. Adde clarius Bal. in rub. C. qui admi. in ſecunda q. ⁊ gloſ.
hic, ⁊ ibi etiam an ſit officium iudicis, per Bal. ibi, ⁊ ibi etiam an
ſit iuris, vel facti.

2 ☞ Bonorũ poſſeſſio per ſeruũ vel filium non acquiritur inuito.

§. Inuito. Op. gl. imo videtur, ꝙ ſic. Nam bonorũ poſ
ſeſſores habentur vice heredem, vt ſ. eod. l.
ij. ſed heredes cogunt͛ inuiti, vt §. ſui. Inſti. de here. qua. ⁊ dif. Di
cit gl. fallit ibi in §. ſui. Item fal. in l. recuſare. §. j. ⁊ l. cogi. ⁊ l. quia
poterat. ſupra ad Trebellia. Oppo. j. proxi. §. verſi. ſed ⁊ ſi nemo.
Sol. Bonorũ poſſeſſio decretalis non defertur inuito, ſed bono-
rum poſſeſſio edictalis bene defertur inuito, vt ibi. Jo. fuit in alia
opin. quod bono. poſſeſ. edictalis, ⁊ decretalis ſit vna, ⁊ eadẽ. Si-
1 cut ergo vna põt repudiari, ita ⁊ alia. Prima opi. ꝙ † hic §. nõ ha
beat locũ in edictali bonorũ poſſeſſio. communiter tenetur, ⁊ ſic
opi. Joan. hic nõ videtur vera quam reprobat Cy. in l. certum. in
2 prin. in iiij. queſtio. C. vnde legi. ¶ Quero, † vtrum per ſeruũ, vel
filium bonorum poſſeſſio poſſit acquiri inuito: videtur quod ſic,
l. ſeruus. vetante, de verbo. obli. ⁊ l. etiam inuitis. de acqui. rerum
domi. Gl. tenet contrarium in hereditatibus, vel bonorum poſ-
ſeſſionibus, in quibus eſt dubium an ſint locupletes, vel non: ſed
in contrarijs loquitur de acquiſitione aliarum rerum, quam ac-
quiſitionem certum eſt prodeſſe.

1 ☞ Collegium, corpus, ⁊ ſocietas differunt.
2 Bonorum poſſeſſio ex teſtamento defertur ciuitatibus ſuperio-
rem recognoſcentibus.
Ciuitates, que ſuperiorem non recognoſcunt habent fiſcum, ⁊ bo
na vt vacantia queruntur ſibi.
Hereditas ab inteſtato defertur ciuitatibus, ⁊ municipibus ha-
bentibus libertum.
3 Differentia inter bonorum poſſeſſionem agnitam, ⁊ illam que
competit ex pretoris edicto.
Bonorum poſſeſſio eſt duplex, vna edictalis, alia decretalis.

1 **§. A municipibus.** Quero, † que differẽtia ſit
inter ſocietatẽ, collegium,
⁊ corpus? Gl. dicit bene, vt in ea habes, ⁊ habetis etiam in l. j. de
col. ill. ⁊ l. j. in prin. ſ. quod cu. vni. no. ¶ Quero, quis eſt iſte alius
qui põt agere nomine vniuerſitatis? Dic vt in gl. ⁊ bene. ¶ Que
2 ro, † que ſunt iſte bo. poſ. que poſſunt deferri iſtis ciuitatibus, ⁊ ſi
milibus? dicit gl. ex teſtamẽto, ⁊c. vide gl. que incipit, vt ſyndic⁹.
ibi, ⁊ dic ꝙ municipio, ⁊c. Sed aduerte. iſta glo. dicit, ꝙ ciuitates
non poſſunt habere bono. poſ. niſi ex teſtamẽto, qꝛ qñ bona ſunt
vacantia, debentur fiſco, nõ ciuitati, l. j. ⁊ ibi not. C. de bo. va. Et
hoc puto verũ in ciuitatib⁹ que principẽ recognoſcũt. Sed ſi ci-
uitas principem non recognoſcit, tunc ipſa eſt camera ſui ipſi⁹, l.
apud hoſtes. j. de capti. ⁊ poſtli. re. ⁊ ſic ſibi bona vacantia querẽ
tur. ⁊ ita de facto ſeruatur. Itẽ quod glo. dicit, quod ciuitates, ⁊
municipia non poſſunt habere niſi ex teſtamento, eſt verũ niſi ha
beãt libertum, cuius hereditas ab inteſtato eis põt queri, l. inte
ſtato. §. ſi municipes. j. de ſu. ⁊ leg. ⁊ l. j. j. de lib. vniuer. ¶ Quero,
3 † que[a] eſt differentia inter poſſeſſionem agnitã, ⁊ illam que com-
a petit ex pretoris edicto? Dicit gl. quia iſta agnita eſt decretalis:
ſed illa edictalis, l. j. §. decretalis. j. de ſuc. edi. Sed quidam dicũt,
quod edictalis, ⁊ decretalis, ſunt vna ⁊ eadem. Doct. tenent quod
ſit duplex, vna edictalis, ex qua competit ius petendi decretalẽ:
alia decretalis, ex qua habetur bono. poſ. hereditatis petitio. vt
habetis, in l. ij. ſ. de poſ. hered. pet. ⁊ no. C. eo. l. j. circa prin. ſed ſi eſ
ſet vna, ⁊ eadẽ, ſequeretur quod ſtatim quis poſſet agere bono.
poſ. here. petitiõe: tamẽ ſine effectu, quia obſtaret exceptio, quod
falſum eſt, quia ante ipſam agnitam nullum ius competit ſecun-
dum Jac. de Are. vt refert Cyn. in l. fi. in q. iiij. C. vnde leg. Et hoc
prout exponimus pretoris edicto, ſcilicet mortui. Itẽ poſſumus
intelligere, quod hic ponatur alius caſus. Dictum eſt, quod pro
illis vniuerſitatibus perſona legitima poteſt petere bono. poſ.
ſed ſi perſona legitima nõ petit, tunc iudex debet dare ex officio
ſuo, ⁊ ſupplebit defectum iſtius adminiſtratoris. ſicut ſupplet de
fectum tutoris in perſona minoris. l. bonorum. in fi. C. eo. ⁊ l. ſi in-
fanti. in fin. C. de iure delibe. quod tene menti.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Quero que. An ſit differentia inter bono. poſſeſ. e-
dictalem, vel decretalem, adde Bald. in l. fi. C. vnde legi. in prin-
cip. in pen. q.

§. Dari. Dicitur hic a cõtrario ſenſu, quod ſi filiuſfami.
inteſtatus decedit, non habet locum bono. poſ-
ſeſſio. hoc eſt correctũ. quia filiuſfami. habet hodie heredem tam
de iure codicis, l. quod ſcitis. C. de bonis que lib. quam de iure
Authenticorum, per authen. de heredib. ab inteſtato. §. j.
1 ☞ Bonorum poſſeſſio per alium acquiri poteſt, non hereditas.
2 Hereditas quare non queritur per procuratorem, bonorum poſ
ſeſſio ſic.
3 Bonorum poſſeſſio acquiritur per procuratorem generalem.

a **§. Acquirere.** [a] Vides quod bonorum poſſeſſio nõ
agnita non tranſmittitur. Item tam
per alium, quam per memetipſum poteſt peti. Dicitur hic, ꝙ bo-
no. poſſeſ. non agnita non tranſmittitur: contra j. de contra tabu.
l. illud. §. ſi quis. ⁊ §. quod maxime. Gl. in verbo. nõ tranſeat. ſol. ⁊
bene. Simile in l. ſcriptus. j. de Carbo. edi. ⁊ l. ventre. ⁊ quod ibi
no. ſ. de acquiren. hered. ¶ Op. de l. Pantonius. ſ. de acquirẽd.
b heredi. Sol. gl. ⁊ bene. Item op.[b] de ſucceſ. edicto. l. j. §. quibus. gl.
1 reſpon. optime. Dicitur hic in prima parte, quod † bono. poſſeſ.
poteſt queri per aliũ. contra in l. per procuratorem. alias, Pau-
lus. ſ. de acquiren. heredi. Sol. aliud in hereditate, aliud in bono-
rum poſſeſ. ⁊ eſt ratio diuerſitatis, quia bono. poſſeſ. nititur equi-
tate pretoria, l. ſed cum patrono. §. bonorũ. j. eo. ⁊ Inſtitu. eod. §.
quos autẽ, ⁊ ideo, quia equitas naturalis hic magis conſideraꝛ,
admittitur ratihabitio ex poſt facto: ſed hereditatis aditio eſt de
iure ciuili magis rigoroſo, ideo nõ ſufficit ratihabitio ex poſt fa-
cto. Iſta ratio cõcludit ad illud, quare in hereditate dꝫ precede-
re iuſſus: ſed in bono. poſſeſſione ſufficit ratihabitio, vt not. in l. j.
c C. eo. tit. Sed quare[c] per † procuratorẽ nõ queraꝛ hereditas, ſed
2 bono. poſſeſſi. ſic? Reſpondet gl. hic, ⁊ in preallе. l. per procurato-
rem. ⁊ ſ. ad Trebel. l. qui ita. §. j. quia aditio hereditatis ſit ſolo
animo, ſed bonorũ poſſeſſio nõ conſtituitur ſolo animo, ſed requi
ritur factũ. Docto. reprehendunt hoc, quia non eſt verum, cum
ſtatim conſtituto procuratore ad adeundum, non videar adire:
ſed cum procurator adibit, videor adire. Et ibi eſt ratio, quia illa
actio eſt magis ſolennis, ⁊ hoc ideo patet, qꝛ in procuratore Ceſa
ris eſt ſpeciale, l. j. in fin. ſ. de officio procurat. Ceſaris, ergo in a-
3 lijs eſt ius commune in contrariũ, vt no. per doc. C. eo. l. j. ¶ † Que
ro vtrum requiratur ſpeciale mandatum? Quidam quod non. ⁊
hoc reprehendit glo. Alij quod ſic. Prima vera vt j. eodem l. ſer-
uus. vbi ſine mandato queritur, ergo multo magis cum manda-
d to generali[d].

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Acquirere. Iſtũ text. limita non habere locũ in impu
bere, per tex. ⁊ ibi Bar. in l. pe. j. eo. ⁊ in l. ſeruus. j. eo. ⁊ dum dicit͛
hic quod requirit͛ ratihabitio vide j. eo. l. ſeruus in prin. ⁊ quod
ibi dixi. Item dum dicit͛ quod bono. poſ. nõ tranſmittitur ad he-
redes: vide Bald. poſt alios in l. emancipata. C. qui admit.
b AND. BAR. ¶ Item op. Et an bo. poſſeſ. poterit peti per pro
curatorem generalem. Joan. tenet quod non, ⁊ Rap. in d. l. per
procuratorem, ⁊ eos ſequitur Ludo. ibi Tu vide gloſſam fina-
lem, diſtinguentem, quam nemo eorum alle. in l. ſi maritus. C. mã-
dati. ⁊ ibi Bald.
c POMA. ¶ Sed quare. Adde quod iſta ratio damnatur per
Raph. in d. l. per procuratorem.
d ALEX. ¶ Mandato generali. An ſufficiat generale manda-
tum ad petendam bonorum poſ. adde Cyn. ⁊ ibi gl. Bald. in l.
ſi maritus. C. man. Contrarium tenet Ino. poſt doc. in l. per pro
curatorem. de acqui. heredi.

1 ☞ Bonorum poſſeſſio hodie agnoſcitur coram iudice, ſed non
requiritur eius decretum.
Bonorum poſſeſſio que appellabatur decretalis, hodie dicitur
iudicialis.
2 Bonorum poſſeſſio que tribuit ius, ⁊ decernitur cauſa cognita,
nõ conceditur, niſi per habentem merum vel miſtum imperium.
Bonorum poſſeſſio hodie agnoſcit͛ corã quocunqꝫ magiſtratu.
3 Libellus hodie non requiritur, quando agnoſcitur bonorũ poſ-
ſeſſio, niſi appareat legitimus contradictor, nu. 7.
4 Citatio partis non requiritur quando agnoſcitur bonorũ poſ-
ſeſſio, niſi appareat legitimus contradictor, nu. 7.
5 Seruus multis caſibus poteſt eſſe in iudicijs.
6 Citatio partis requiritur in confectione inuentarij.
8 Agnitio ſola ſufficit in bonorum poſſeſſione contra tabulas, vt
teſtamentum rumpatur.
9 Citatio partis, requiritur, quando datur bonorum poſſeſ. ex edi-
cto diui Adriani.
10 Aduerſarius quando eſt certus, nominatim citatur, alias ſuffi-
cit generale proclama.

a **§. Si cauſa.** [a] Oppo. de l. ij. §. dies, ⁊ §. in bonorum. j.
quis ord. in bono. poſſeſ. ſer. Sol. Bono-

rum poſ. que tribuit ius, datur iudice ſedente p tribunali, ⁊ cau-
ſa cognita, ſed alie dantur de plano, ⁊ ſummarie. ¶ Item opp. vi-
detur, quod non ſit neceſſarium iudicis decretū, C. eo. l. fi. ⁊ Inſti.
eo. §. fi. ⁊ C. de cura. furio. l. fin. §. ij. Sol. Fateor, quod hodie nō eſt
neceſſarium iudicis decretum, ſed ſufficit ſola agnitio corā iudi-
ce, ⁊ ideo bono. poſ. que olim appellabatur decretalis, debet ho-
die vocari iudicialis, vt no. ſ. ea. l. §. a municipibus. ⁊ C. eo. l. fin. ⁊
per Azo. in ſumma huius tit. ¶ Op. gl. Inſti. de liber. §. multis.
b Sol. Ibi in manumiſſione aliud in iſto decreto. ¶ Quero [b] per
2 quem iudicem poſſunt dari iſte bon. poſſeſſiones? Breuiter † iſte
bonorū poſſeſ. que ius tribuūt, ⁊ cauſa cognita decernūtur, ſunt
miſti imperij, ⁊ ideo per iudicem delegatum, vel per alium nō ha-
bentem miſtum imperium, hoc non poſſet concedi, l. cognitio. §.
vt poſſeſſio bonorū. ſ. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. ⁊ l. nec quic-
quam. §. j. ſ. de offi. proconſul. ⁊ leg. Agnitio que fit hodie poteſt
fieri corā quolibet magiſtratu, vt Inſti. eo. §. fi. ⁊ C. eo. l. fi. Secun
3 do † quero, [c] vtrū in poſtulatione bonorū poſſeſſionis, requirat li
c bellus? Gl. in l. ij. §. dies. j. quis or. in bon. poſ. ſer. dicit, ꝙ in his q̃
cauſa cognita tribuuntur, requiritur libellus: in alijs ſecus. Sed
hodie ſufficit, ꝙ pars agnoſcat ſine libello, q͛ nihil petit a iudice,
d vel a parte. ¶ Tertio quero, [d] vtrum pars † debeat citari ſecundū
4 iſta iura, vel hodie ſecundum tempora hodierna, ſecundum que
fit agnitio ſola? Videt ꝙ ſic, q͛ dies bonorū poſſeſſionis ſunt vti-
les, d. l. ij. §. dies. j. quis or. in bon. poſ. ſer. ſed vtiles dies dicunt, qn̄
eſt copia iudicis, ⁊ aduerſarij, vt lege prima. de diuer. ⁊ tēpo. pre-
ſcri. ⁊ ſic dꝫ eſſe aduerſari⁹: ſed reſpōdeo, ꝙ verū eſt in caſu in quo
e aduerſari⁹ debet requiri, [e] alias ſufficit copia iudicis. Ita no. hic,
⁊ lege ſecunda, in princi. quis ord. in bon. poſ. ſeru. Preterea, dici
tur hic, cauſa cognita, ergo debet intelligi parte preſente, vel cita
ta, l. in cauſe. §. cauſa cognita. ſupra de mino. ſed illud eſt verū in
his, que parant magnum preiudicium aduerſario, ſed iſta bono-
rum poſſeſſio nō tribuit aduerſario preiudicium in proprietate,
nec in poſſeſſiōe, q͛ quandocunqꝫ veniens legitimus cōtradictor,
prefertur ſi probabit ſe potiorem, vt no. ſ. ea. l. verſ. bonorum, ſed
gl. dicit contra, q͛ ſeruus poteſt petere bon. poſ. vt j. eo. l. ſeruus.
ergo fit parte non citata, q͛ ſeruus nō poteſt eſſe in iudicio. Pre-
terea bon. poſ. datur hereditate non adita, l. illud. in princi. j. de
bon. poſ. cōtra tabu. ergo nemo eſt qui citari poſſit. Patet ergo,
ꝙ pars non debet citari. Idē tenet Iac. de Are. ⁊ Cyn. C. eo. l. vlt.
⁊ etiam videtur mihi. ꝙ in l. j. tangat Rof. in tit. de bon. poſ. in fi.
⁊ in tit. de bonorum poſ. contra tabu. determinat contrarium, ꝙ
pars debeat citari, ⁊ hoc per iſtum text. qui dicit, cauſa cognita.
Preterea gl. in d. l. ij. §. dies. tenet. ꝙ debet dari libellus. Si enim
aduerſarius non eſſet, ad quid daretur libellus? nō video. Ad id
quod dicit, ꝙ ſeruus non poteſt eſſe in iudicio, ⁊ tamen poteſt pe
5 tere, ⁊ ſic non in forma iudicij. Reſpon. imo † quādoque ſeruus
petit, ſi in forma iudicij, q͛ in multis caſibus ſeruus poteſt eſſe in
iudicio, vt in momentanea poſſeſſione, ⁊ in alijs caſibus not. in l.
vix certis. ſ. de iudi. ita reſpondet Rofred. ad id, quod dicit, ꝙ he
reditate non adita poteſt dari bon. poſ. quis ergo citabitur? Di
cit Rof. ꝙ heres inſtitutus, qui habet ius ſuccedēdi, pro hoc l. j.
§. pen. ſ. de ven. inſpici. ⁊ l. in cōcedendo. de aqua plu. arcend. Pro
6 hoc facit, q͛ † in confectione inuentarij citatur pars l. ſcimus. §.
ſin autē dubius. C. de iure delibe. ergo, ⁊c. Ad idē facit C. ſi min.
7 ſe ab here. abſt. authen. ſi omnes. Quid dicemus? † Pro modo nō
f recederē a gl. noſtra: [f] q͛ tex. eſt in fin. prin. j. eo. l. ſeruus. vbi nemi
ne petente poteſt dari bon. poſ. ergo non in forma iudicij. Tamē
concedo, ꝙ ſi appareret legitimus contradictor, tūc deberet dari
libellus, ⁊ deberet pcedere negotiū ſolenniter. Ita intelligo gl. in
d. l. ij. §. dies. argu. l. fin. C. de edic. diui. Adria. tol. Non obſt. quod
dicit cauſa cognita, q͛ itelligo quo ad iudicis informationē, vtrū
ſit filius, vel alius talis qui debeat admitti, vel nō. Sed hodie cer
tum eſt, ꝙ non requiritur partis citatio ſine dubio, vt Inſt. eo. §.
fi. ⁊ C. eo. l. fina. Nam cū eo cōtradicente, poſſit agnoſcere, ergo nō
g eſt citandus. ¶ Sed an [g] hec agnitio † ſufficiat in bon. poſ. contra
8 tab. vt teſtamentū rumpatur? Et quidā dicūt ꝙ triplex eſt act⁹,
ſcilicet agnitio, ⁊ hec fit coram iudice, ſecundum formam d. l. C.
eo. Alius actus eſt, quod teſtamētum reſcindit, ⁊ iſtud fit dato li
bello ſicut in querela, C. de coll. l. vt liberis, ⁊ ſ. de inoffi. teſta. l. fi-
lio. tamen hic non extinguuntur probationes ita plene, propter
ſequens iudicium quod ſperatur. Tertius actus eſt in quo agit
bon. poſ. heredi. petitione, vel interdicto quorum bonorū l. j. Mi
hi autem videtur, ꝙ ex ſola agnitione facta corā iudice, ſi ſibi ius
competebat, teſtamentū rumpatur. Ita tenet expreſſe gl. C. de cu
ra. fu. l. fin. §. ij. vbi videtur text. tamen hoc venit examinandum
poſtea in interdicto quorum bonorū ſummarie, vt C. quo. bo. l. j.
h ⁊ ibi no. vel in petitione hereditatis plene. Et hoc videt velle gl. [h]
in l. ſi ſeruus. j. de bon. poſ. ſecundū tabu. ⁊ probat in l. filium. §. ſi
9 quis. de leg. pꝛeſtan. ⁊ quo libi diri. ¶ Quero. † quid in bonorū
poſ. que datur ex edic. di. Adri. tol. vtrum ſit citāda pars? Reſp.
ꝙ ſic, pars que poſſet ledi, per l. nā ita diuus. ff. de adop. ⁊ l. hec au
tem. §. j. j. quibus ex cau. in poſ. ea. ⁊ l. de vnoquoqꝫ. de re iudica.
cum ſimilibus. Non obſt. ꝙ hic not. q͛ iſta bon. poſ. de qua hic
loquitur, non parit preiudicium in proprietate, neqꝫ in poſſeſſio
ne. In poſſeſſione non, q͛ per hoc rerū poſſeſſio non adipiſcitur
vt ſ. eo. l. j. In proprietate non, quia venit iterum examinādū in
bon. poſ. hered. peti. vtrum ſit filius vel cognatus. Ita no. ſ. ea. l.
verſi. bonorum, ⁊ hoc videtur ſentire Cy. C. de edic. diui. adri. tol.
10 l. vlt. ¶ Sed qualiter † citabuntur aduerſarij? Reſpō. ſi eſt certus
aduerſarius, nominatim debet citari, l. j. §. pen. ſ. de vent. inſpi. a-
lias ſufficeret, ꝙ fieret generale proclama, vt in authen. ſi omnes.
C. ſi min. ſe ab heredi. abſti. ⁊ l. ſi eo tempore. C. de remiſ. pig.

ADDITIONES.

a AND. BAR. ¶ Cauſa. Et Bal. in c. dilectus de offi. de leg. alleg.
iſtam gl. ⁊ pro ea vide ibi text.
b ALEX. ¶ Quero. Adde no. p gl. ⁊ Bar. ī l. j. ſ. de iuriſd. om. iud.
c ALEX. ¶ Secundo quero. Vtrū in poſtulatione bonorū poſ-
ſeſſionis requirat libellus, vide Bal. in fi. l. j. C. ſi de momēta. poſ.
fue. appel. ⁊ vide ꝙ no. Imo. ī l. filio preterito, de iniu. rup. ⁊ Bar.
in fi. hui⁹ col. Et an debeat ſpecificari ex quo capite agnoſcitur.
bon. poſ. vide Bal. in rub. C. qui admit. ⁊ adde Bart. poſt. Cy. in
l. fi. in iij. q. C. vnde legi. ⁊ per ea que habent in l. in cauſe. §. cauſa.
ff. de mino. dicit Bal. in l. Pomponius. de procu. ꝙ vbi aliquid fit
cū preſentia partis, vel ea citata, preſumitur fieri cauſa cognita.
d POMA. ¶ Tertio quero. Et vide Bal. in ru. C. qui admit.
e ALEX. ¶ Debet requiri. An citatio partis requiratur, ⁊ vide
Bal. in rub. C. qui admit. in iij. queſtio. ⁊ Bald. in l. j. in iij. iiij. ⁊
op. eo. ti. ⁊ ibi an vbi non ſit contradictor, requiratur citat
an obſtent ferie, ⁊ in l. fin. eo. tit. quid autem in bon. poſ. ex e-
di. vide Bal. in l. fi. C. vnde lib.
f ALEX. ¶ A gl. noſtra. Et p iſtā gl. ⁊ q̃ hic dicunt, dicebāt B.
⁊ doc. in l. ſed ſi hae. §. pretor ait. de in ius vo. ꝙ licet in petitione
venie de qua ibi, requirat cauſe cognitio, tamē pōt cōcedi parte
nō citata, q͛ eſt actus extraiudicialis, nec ibi de magno preiudi-
cio tractat. Nec. obſt. ꝙ ibi requirat cauſe cognitio. d. §. pretor
ait, q͛ pōt reſpōderi vt hic per Bar. adde quod dicebat Bal. in
l. ea que, quomodo, ⁊ quando iudex: ꝙ in quibuſdā caſib⁹ requi-
ritur citatio, vt in his que ſunt preambula citationū, ſicut eſt im
petratio venie. Itē quando petitur poſ. bo. vt hic. Item in dan-
dis apoſtolis. l. eos. C. de appel. Item quādo pretor aperit edictū
omnibus tam citatis, quam nō. l. cum vnus. j. de bon. aut. iu. poſ.
adde Bal. in rub. C. qui admit. bene facit ꝙ no. Bar. in l. ait pre-
tor. §. ſi debitorem j. que in frau. cred. Item allegatur iſta gl. ꝙ in
officio iudi. nō requiritur citatio, ꝙ eſt verū in iuriſdictione volū
taria, q̃ nō tāgeret ius partis, alias ſec⁹. Itē ſecus in iuriſdictiōe
cōtentioſa. Et vide Bal. poſt Bar. in l. j. quorum bo. C. ⁊ ꝙ dicit
in inquiſitione, iuxta ea que ſcripſi in l. ij. §. ſi publico. j. de adult. ⁊
vide que dixi poſt Bar. in l. ij. de re iud. ⁊ in alijs que expediuntur
officio iudicis, an requiratur citatio? Dic, ꝙ ſi tractatur de pre-
iudicio, ꝙ ſic, per id ꝙ no. Bal. poſt Bar. in authen. ſi quis in ali
quo. C. de eden. ⁊ per Inn. in c. humilis de ma. ⁊ obe. ⁊ ꝙ dixi in l.
de vno. de re iu. Et ſi petatur inſtrumentum inſinuari, an requira
tur citatio? vide Bal. in l. j. in fi. C. de lit. cōteſt. ⁊ l. fi. §. illud. C. eo.
⁊ ſic no. hic gl. ⁊ doc. ꝙ vbi non eſt cōtradictor, nō requiritur ci-
tatio, ⁊ idem Inn. in c. fi. de preſum. ⁊ Bal. in l. non dubium. C. de
leg. ſed Bar. in l. de etate. ſ. de mino. dicit ꝙ tunc debet fieri pro-
clama generale: ſed cum Cy. in l. fi. C. qui admit. concordant
Bal. in l. ij. C. de his qui ve. eta. impe. ⁊ Bar. in l. fi. C. de edic.
in queſt. an in miſ. in poſſeſſio. requiratur citatio. ⁊ Bald. in l. j.
ſta. in ver. ſed pone. C. de re iudi. Et hanc gl. alleg. etiam not. Bal.
in l. fi. in fi. C. qui. res iu. non nocet.
g ALEX. ¶ Sed an, ⁊c. Adde Bal. in l. j. C. quo. bo. ⁊ in l. j. ſ. de iu-
riſ. omnium iudic.
h ALEX. ¶ Velle gl. Adde Bar. in l. j. in fin. C. ſi de momen. poſ. ⁊
Bal. in l. fin. C. vnde legi. ſed an qui obtinuit contrata, habeat ne-
ceſſe petere bonorum poſſ. vnde liberi, vide per Imol. in l. ſi filius
qui in poteſtate. de lib. ⁊ poſthu.

1 ☞ Accreſcendi ius inter coniunctos coniunctione legali, habet
locum in ſucceſſoribus vniuerſalibus, non in particularibus.

§. In bonorum.

In bonorum poſſeſſionibus lo-
cum habet ius accreſcendi. Itē
portio deficiens accreſcit ei, qui ſuam agnouit ſine noua agnitio-
* ne, ſi eodē iure ſuccedebant: ſecus ſi diuerſo. * hoc dicit vſqꝫ ad j.
proximam l. ſed cū patrono. §. bonorum. In tex. ibi, ius eſſe accre
ſcendi, ſine noua petitione, ſeu agnitione, vt ſequit. No. tex. ceteri,
⁊c. q͛ eſt no. De materia huius §. habes C. qn̄ non peten. par. per
Pe. de bel. Opp. primo extra gl. inter coniunctos cōiunctione le-
gali non eſt locus iuri accreſcēdi. l. ⁊ Proculo. ſ. de lega. ij. Solu.
1 † Verum eſt in particularibus in proprietate: vt ibi, ſed in vniuer
ſalibus

ſalibus ſucceſſoribus eſt locus iuri accreſcendi,vt hic , ſiue ſucce-
datur ex teſtamento,l.ſeruus communis ab extero,⁊ ibi bona gl.
ſ.de acqui.here.ſiue ſuccedatur contra teſtamentum , vt per bo.
poſ.contra tab.l.ſi duobus.in prin.j.de contra tab . ſiue ab inte-
ſtato vt hic,⁊ C.quando non pe.par.per totum : ſiue ſuccedatur
de iure ciuili,vt j.de ſuis,⁊ leg.l.ſi ex pluribus.

ADDITIO.

* CLAV. DE SEISS.¶Secus ſi diuerſo.Iſtud limitat Bal.
in authent.preterea.C.vnde vir ⁊ vxor.

LEX VI.

1 ☞Bonorum poſſeſſio ex teſtamento,⁊ vnde liberi ab inteſta-
to,ex poſt facto concurrere poſſunt.
2 Accreſcendi ius non habet locum inter heredes , ⁊ legatarios
poſt emolumentum queſitum,niſi in vſufructu , niſi quando ali-
quis peteret reſtitutionem vt abſtineret.
3 Accreſcendi ius non impeditur per exiſtentiam ſui heredis.

* **SEd cum patrono.** *Dicitur hic, quod
ſcripto repudiante,
patronus poteſt totum petere,quero quo iure petit? Per cōtra
tabu,non,quia non competit, niſi ad certam partem : per ſecun-
dum ta,non,q2 non eſt ſcriptus.Gloſſ. reſpondet tribus modis,
Primo,ꝙ petit per vnde legitimi,l.ij.in fi.⁊ l.iij.vnde legi.⁊ Inſt.
de libertis.§.multis.Hec ſolu.non eſt vera,q2 contra tabu . ⁊ ex
teſtamento.⁊ bonorū poſ.ex teſtamento,⁊ ab inteſtato , non poſ-
ſunt concurrere,l.j.§.j.j. ſi tabu.teſt.nul.exta. ſed hic concurre-
rent bonorum poſ.ex teſtamento,⁊ vnde legi.⁊ ab inteſtato,ergo
1 ⁊c.Sol.†Uerum eſt,quod ab initio non poſſunt concurrere, ſed
ex poſt facto ſic,arg.l.circa.ſ.de inoffi.teſta. Uel melius dico, ꝙ
datur bonorū poſ.vnde legi.in totum ab inteſtato, ⁊ illa bonorū
poſ.contra tab.conuerteretur in vnde legi . Hec probatur in l.ſi
libertus preterito.in princ.j.de bon.lib.⁊ l.ij.§.ſi ſi ſub conditio-
ne.j.de bonorum poſ.ſecundum tab.⁊ hoc puto verius. Alij di-
cunt,quod patronus intentabit bonorū poſ.ſecundū tabu.q2 in
locum repudiantis ſucceſſit . Hoc non placet, q2 non ſuccedit in
locum repudiantis,vt veniat iure illius,ſed iure ſuo,vt no. ſ.eo.l.
iij.§.acquirere.in ſo.cōtrarij.l.j.§.quibus.j.de ſuc.edi.Alij dicūt,
ꝙ veniat per vnde leg.bonorū poſſeſſio.non placet,quia cum ha-
bet ordinariam,ſcilicet vnde legitimi,non debet venire per extra
ordinariam,vt l.in prouinciali.de ope.no.nun.⁊ ſic tene primā,ꝙ
veniat per vnde legitimi in totū. Iſta opi.retenta, videtur ꝙ iſta
lex non procedat.Aut enim dicis ꝙ inſtitutus nunquam adiuit,
⁊ tunc patrono nunquam competit contra tab.l.illud.j.de con-
tra tabu.⁊ l.etiam.§.vt patronus.j.de bo.liber.ſed tex.dicit ↄ̄riū.
Aut dicis,quod heres adiuit , ⁊ tunc non potuit repudiare , ſed
tex.dicit contrarium,quare male . Huius timore gl.dicit , ꝙ he-
res adiuit,ſed abſtinuit per reſtitutionem in integrum , ⁊ poteſt
2 eſſe bona ſolu.Et ex ipſa no.†ꝙ licet poſt emolumentū queſitum,
nō ſit locus iuri accreſcendi inter heredes,⁊ legatarios,niſi in v-
ſufructu.l.j.circa fi.de vſufr.accre.hoc eſt verum, niſi aliquis pe-
tat reſtitutionem vt abſtineret,vt hic:expreſſius in l.ex cōtractu.
cum ſua gl.j.de re iudi.Alij dicunt,ꝙ hic fuit inſtitutus filius li-
berti,qui nunquam ſe immiſcuit,tamen exiſtentia ſui heredis o-
peratur vt competat contra tab.l.⁊ ſi ex modica. §. ſi filius.j. de
3 bon.lib.Ex quo no.†ꝙ ius accreſcendi nō impeditur per exiſten-
tiam ſui heredis.Tertij dicunt,ꝙ vnus ex heredibus adiuit,qui
poſtea renunciauit beneficio alterius abſtinentis ſe,l.cum here-
ditate.ſ.de acquiren.here.⁊ iſta etiam poteſt eſſe bona.

ADDITIO.

* CLAV.DE SEISS.¶Sed cum patrono. Ad huius legis li-
mitationem vide Alex.in l.Papinianus.ſ.ad trebel.

a **§.Bonorum.** ªOp.ꝙ iſta lex non ſit neceſſaria ha-
bentibus ius legitimum, q2 eo ipſo
ꝙ petunt bonorum poſ.videntur ſe gerere pro herede. l. puberē.
C.de iure delibe.Solue vt in gl.hic,⁊ ibi.Quero,dicit hic,quod
legum tuendarum,⁊c. Gl. ponit plura exempla.ſed nos ponemꝰ
j.vt ex legibus ⁊ ſena.bonorum poſ.detur.vbi eſt rubri.

ADDITIO.

a ALEX.¶Bonorum.Quando ſuccedens per bonorum poſ. di-
catur ſuccedere contra,vel preter volūtatem defuncti, vide Bal.
in rub.C.qui admit.in vlti.q.Sed vtrum agnoſcens bon.poſ.vi-
deatur adire vide Bal.in rub.C.eo.in vij.q.

1 ☞Inſtrumentum,in quo dicitur,promiſit dare centum , ⁊ illa
centum poſita ſunt per notam importantem centum,exequitur.

1 **§.Notis.** Iſte §.†facit in arg.ſi in inſtrumento conti-
netur,promiſit dare centum florenos , quod
nō dz mādari executioni,vt hic.Ad hoc optime C.de teſt.auth.ꝙ
ſine.⁊ l.ij.§.pen.C.de vete.iu.enu.⁊ in cōfirmatiōe digeſtorū. icip.
Tanta circa nos.circa finem. §. eandem . In contrariū eſt caſus
ſ.de here.inſti.l.quoties.§.ſed ⁊ ſi quis pro centum.Sol. Quedā
ſunt ſigna inconſueta.⁊ ex illis non datur bonorum poſſe.vt hic.
Quedā ſunt ſigna vſitata,vt pro centū,vnū,centū.⁊ tunc ſufficit,
vt in contrario.Fallit in d.authen.quod ſine. C. de teſta. vbi de
rigore Imperator non vult,quod ſcribatur per notas.

LEX VII.

SEruus. Dicitur hic, ꝙ ſeruus poteſt petere bo-
norum poſ.quero vtrum dicatur de bon.
poſ.delata domino vel ſeruo? Dicit gl.de vtraqꝫ, vt in ea
patet. ¶Quero, vtrum alij quam domino , poſſit dari poſſeſſio
bonorū? Gl.ꝙ ſic,⁊ bene.Si enim abſenti ⁊ non petēti poteſt da-
a ri,multo magis poteſt dari ſeruo petēti. ¶Quero,qualiter ªde-
bet eſſe certus? Dicit gl.vt iudex,non vt priuatus,argu. l.illici-
tas.§.veritas.ſ.de offi.preſidis.⁊ ideo eſt cautela , quod hoc po-
natur in actis,quod iudex ſciens ipſum ſeruū ſic decernit . Pro
hoc,tex.in l.hec autem.j.qui.ex.cau.in poſ.eatur. Dicitur hic,ꝙ
bonorum poſſeſſio poteſt dari abſenti.⁊ non petenti , an querat
b incōtinenti? Uidetur ꝙ non,niſi ſequatur ᵇratihabitio,vt ſ.eo.l.
iij.§.acquirere.In contrarium quod incontinenti,ſi iudex voluit.
j.eo.l.penul.ſed ibi loquitur in minore,vt ibi dicam.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Quero qualiter. Not.quod iudex debet eſſe certus,
vt poſſit agnoſci bonorum poſſeſſio coram eo.⁊ vide not. Bal.in
rubr.C.qui admit.

b ALEX.¶Niſi ſequatur.Et idem tenet Bar.in l.iiij. §.hoc au-
tem.de dā.infec.⁊ dum dicitur hic quod non acquiritur bonorū
poſſeſſio petita pro abſente,niſi ſecuta ratihabitione, vide Bal.
aliter loquentem in ru.C.qui admit.in vj.q.

§.Impubes. Querit gl.quid de adulto,dic vt habe-
tur in gl.

1 ☞Scientia patris an noceat filio in bonorum poſſeſſione , ⁊ ſibi.
2 Scientia filij nocet ſibi vel patri.
3 Scientia patris vel tutoris an noceat pupillo.

§.Dies. Iſte §.habet duas lec.vna ꝙ habeas hic, ſit:a-
lia,ꝙ habeas,ſcit. Ad lec.prout eſt, ſcit, primo,
de eo ꝙ dicit de patre,op.ꝙ ſcientia patris nō nocet filio, vt j.ti.
ij.l.j.§.j.⁊ j.quis or.in bon.poſ.ſer.l.circa.⁊ l.cū filio.Sol.gl. duo-
bus modis,vno modo,ꝙ cedit dies ad cōmodū filij,vt poſſit adi-
re,nō quantū ad incōmodū.Hoc ꝙ dicit de tutore dubitaꝰ . Di-
cūt enim quidā,ꝙ ſcientia tutoris nocet pupillo.Ratio eſt,q2 cō-
tra patrem nō poteſt haberi regreſſus,ſed cōtra tutorē ſic. Hanc
rationē tāgit gl.in l.ſi infanti.§.ſi vero.C.de iure deli. ſed doc.idē
tenēt in tutore ꝙ in patre,vt cedat quo ad cōmodum,nō quo ad
incōmodum. Ita Dy.tenet hic,⁊ Cy.C.eo.l.bonorū. in ij.q.quod
maxime iuuatur hodie,per l.vlt.in fi.C.in qui.cau.in integ.reſti.
* nō eſt neceſ.⁊ etiā in l.j.e.ti.* ¶†Quero , hic dicitꝰ ꝙ ſcientia pa-
1 tris nō nocet filio,vtrū ſciētia patris noceat ipſi patri? Uidete,ſi
nos querimus ſecundū iſta tēpora,ſecundū que quicquid que-
rebat filius,querebat patri:puto ꝙ patris ſciētia ſibi noceat, nō
filio,vt l.is qui heres.§.fi.cū ſua gl.ſ.de acqui.here.Si vero que-
rimus ſecundum noua iura introducta per l.fin.C.de bo. que li.
tunc pater nō pōt acquirere ſibi pleno iure,niſi filio repudiante,
⁊ ideo ante repudiationem filij,tempus nō curret patri,vt C.eo.l.
2 vlt. ¶Sed quero,†vtrū ſcientia filij noceat ipſi filio? Reſpō.ſi lo-
quimur ſecundū iſta tēpora,ſecundū que filius nō poterat agno-
ſcere ſine patre bonorū poſ.tunc ſcientia filij nō nocet ſibi, niſi ſi-
cut noceret patri:ſed patri nō nocet ſecundū diſtinctionē poſitā
in l.fi.in prin.j.quis or.in bon.poſ.ſer.Si vero loquitꝰ ſecundū iu-
ra hodierna,ſecundū que filius poteſt petere, etiam contradicen-
te patre.l.vlt.C.de bo.que liber.tunc ſcientia filij nocet ſibi ⁊ pa-
tri,vt no.C.eo.l.j.j.quis or.in bo.poſ.ſer.l.vlt.licet Iac.de Bel.di-
cat cōtrariū.Dicit enim,ꝙ ſicut expreſſa repudiatio filij nō no-
cet patri,l.fi.C.de bo.que lib.ita nec tacita.Doc.dicunt cōtrariū
in l.j.C.eo.per hanc rationem. Sicut enim ſecundū antiqua tēpo-
ra,ſecundū q̄ filius minus iuris habebat,q2 omnia querebat pa-
tri,ſciētia filij patri nocebat,multo magis hodie , vbi plus iuris
hꝫ.Nō obſtat,ꝙ per repudiationē nō preiudicat patri , q2 ſecus
eſt in repudiatione expreſſa:aliud in tacita,que fit ex tēpore.Si-
3 mile in l.ſed ſi inter me ⁊ te.ſ.de ſer.vrb.pre.¶Iſta faciunt†ad q.
ſcientia patris ⁊ tutoris prodeſt ad commodum pupilli,vt dixi,
ergo idem erit hic.Dixi in l.qui duos.ſ.de reb.du. Predicta ve-
ra in repudiatione tacita ex tranſcurſu temporis:ſed in expreſſa
dicemus j.l.proxi.

ADDITIO.

* CLAVD. DE SEISS.¶L.j.eo.tit. Circa hoc vide quod di-
cit Alex.in l.poſthumo.C.de bon.poſ.cont.tab.

LEX VIII.

1 ☞Tutor an ſolus poſſit repudiare bonorum poſſeſſionem pu-
pillo delatam.
2 Repudiatio expreſſa patris vel filij,an noceat patri vel filio.

3 Repudiatio domini nocet ſeruo.
Abbas repudiat hereditatem delatam monacho.

a 1 **TVtor.** [a]Opp. gl. de l.ſi ad pupillum.ſ.de autho.tut.Due ſunt ſol.in gl.Una † eſt, ꝙ ſolus tutor nõ poteſt,ſed conſentiẽte pupillo ſic,ar.l.potuit,C.de iure delibe. meli⁹ in l.j.§.tutor.de ſucceſ.edi.Alia ſol.eit Azo.⁊ eſt no.ꝙ ſolus tutor non poteſt,vt hic:ſed tamẽ poteſt conſentiẽtibus amicis,⁊ iudice.Quid dicemus? Iſta opi.Azo.põt eſſe vera,recte intelligẽdo.q⁊ iſta repudiatio videt̃ quedã
b alienatio[b] iſtius iuris queſiti pupillo,id eſt,ſicut in alienatione rerum requiritur iudicis authoritas ⁊ tutoris,ita in hac repudia
* tiõe requirit̃ iudicis authoritas ⁊ tutoris,l.magis puto*.§.fundũ.ſ.de re.eo.Et ſi dicis,quod ibi loquit̃ in fundo legato.qui trãſit recta via in pupillũ,Reſpon.ꝙ licet bon.poſ.nõ tranſeat ipſo iure.vt ſ.e.l.j.⁊ ibi de hoc,tamẽ iſtud ius iudicat̃ mobile vel immobile,ſ.n id cui adiicitur,l.j.⁊.ij.C.ſi aduer.tranſact.⁊ l.ſi ad reſoluendũ. C.de predi.mi.⁊ no.per Dy.in l.põt pupill⁹.ſ. de autho.tu.Qd aũt dicit Azo.ꝙ requirat̃ amicorũ requiſitio.intelligit̃ ſecũdũ.l.magis puto.§.nõ paſſim.ſ.de re.eo.⁊ q⁊ antequã fiat aditio vel repudiatio interrogabunt̃ cõſanguinei.⁊amici,an hoc expediat pupillo,vel non,vt ibi dicit̃.¶ Op.dicitur hic,ꝙ tutor poteſt petere,nõ repudiare.Contra,ille qui poteſt acquirere.põt repudiare,l.qui põt.j.de reg.iur.⁊ l.is põt.ſ.de acqui.her. Sol.dicit gl.illa regula fallit in his adminiſtratoribus:q⁊ nõ vident̃ tutores,cũ pupillũ ſpoliant.Gl.iſta dicit bene.Sed dic clarius, q⁊ ꝙ dicit̃ in l.qui põt.eſt verũ in eo,qui ſuo nomine põt acquirere, q⁊ ille põt repudiare niſi etas ſit impedimento:ſed ille qui hʒ acquirere nomine aliorũ,nõ põt repudiare,vt hic. De hoc vide qd
2 no.C.eo.ti.l.bonorũ.i ij.op. ¶ Quero † vtrũ[c] expreſſa repudiatio
c filij noceat patri,vel repudiatio patris noceat filio? Habetis tex. in l.is qui.§.fi.ſ.de acqui.he.vbi dicit̃ ꝙ non nocet,⁊ hoc ſecundũ hec iura:ſed hodie plus,q⁊ vnius repudiatio aliis proficit,q⁊ ſi
3 vn⁹ repudiat,alius hʒ,l.ſi.C.de bo.q̃ li. ¶ Quero,† vtrũ repudiatio domini noceat ſeruo, vel econuerſo? Text.ꝙ ſic in l.legatũ.ſ. de le.j. Pro hoc etiã. j.de ſucceſ.edict.l.j.§.per ſeruũ. ¶ Ex hoc e
d tiam concludetur,[d] ꝙ hereditatem delatam monacho, poterit ab
e bas repudiare:[e] non autem monachus, equiparando monachũ ſeruo,vt no.in l.cum heredes.§.fi.j.de acqui.poſ.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Tutor. Ad hanc legem vide Bal.in d.rub.in.vj.q.
b ALEX. ¶ Quedam alienatio. Repudiatio eſt alienatio,⁊ in ea requiritur decretum iudicis,⁊ authoritas tutoris ⁊ vide quod no. Bal.in l.pupillorũ.C.de repu.here.⁊ tex.in l.iij.§.ſi quid minor.ſ. de mino.Sed vtrũ cũ decreto iudicis poſſit ſolus tutor repudiare,videt̃ quod ſic,ſi impubes nõ poteſt conſentire, vt quia eſt infans,vel videtur eius voluntas neceſſaria,quia ſi requirit̃ in aditione,d.l.potuit multo magis in repudiatione. ⁊ per hoc habes maximam limitationem ad l.j.§.tutor.de ſuc.edi.⁊ ad hãc l.⁊ iſtis adde omnino Bal.in l.bonorũ.i iij.q.C.qui admi. ¶ Adde quid ſi tutor repudiauit,⁊ alius adiuit,⁊ fructus longo tempore percepit,deinde apparet quod tutor repudiare non potuit , an heres.qui adiuit, teneatur ad fructus , ⁊ ſi ſoluit creditoribus, an poſſit retinere in reſtitutiõe hereditatis? vide Ro.in.conſi.cxlix.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ L.magis puto. Iſtud reprehendit Are.in l.legatum.la j.col.pe.ſ.de leg.j.
c ALEX. ¶ Quero vtrũ? vide Bart.in l.j.qui admi.⁊ ſ.l.proxi.§. fi.ad fin.⁊ ibi Bald.
d POMA. ¶ Ex hoc concludetur. Adde ꝙ iſta opinio eſt communis per Alex.in l.legatum.de leg.j.vbi late.
e ALEX. ¶ Abbas repudiare. Abbas repudiare poteſt hereditatẽ delatã monacho,vide Bald.in l.ex repudiatiõe.C.de fidei.in l.j.in x.q.C.qui admi.⁊ in l.cõtra iuris.§.j.de pact.⁊quod ibi ſcripſi poſt eum,⁊ in l.bonorũ.in v.q.C.qui admit.⁊ in l.pen.C. de repu. hered.⁊ Can. in c.i preſentia.de proba. ⁊ Cy.in l.Deo nobis. de epiſc.⁊ cle.⁊ Bal.in l.is qui heres.§.fi.de acquir. hered.⁊ iſta opi.videtur verior,quia monachus non habet velle,neque nolle. ca.ſi religioſus de ele.in vj.⁊ vide not.per Bal.in l.fin.in prin.de bo.que li.Adde Ang.conſi.lxxx.⁊ xcj.

LEX X.

1 ☞ Peritorum copiam ſi quis ſe non habuiſſe dicit, an ei vel aduerſario incumbit onus probandi.
Periti preſumuntur eſſe in loco inſigni.
2 Locus inſignis quis dicatur.
3 Sciens conſanguineum proximiorem defunctũm preſumitur ſcire hereditatem ſibi eſſe delatam.
4 Credens conſilio alterius,ſi per ſe ſcire non debet,excuſatur.
Aſſeſſor non tenetur ſequi conſilium alterius.

a **IN bonorum.** [a]Diuiditur in tres partes. Primo ponit dictum in genere. Secundo ponit exemplũ in bo.poſ.ex teſtamento.Tertio in bonor.poſ.ab inteſt.Secunda ibi.⁊ ideo. Tertia ibi, ſatis eſt enim.No.ibi,copiam,⁊c. Opp.⁊ videtur.quod iſta diſtinctio,potuerit,vel non potuerit conſulere peritiores, non debeat fieri, l.regula.§.ſed iuris.ſ.de iur.⁊ facti igno.Dicit glo.quod hec diſtinctio ſit,quando tractamus de lucro,alias ſecus,vt in contrario.Idem dicit Dyn.in c.iuris ignorãtia.de reg.iur.lib.vj. ⁊ etiã
1 no.in cõtrario. ¶ Dicitur hic,† copiam que eorum.quero.quis debet probare,an ego,aduerſariũ habuiſſe copiã.an ipſe aduerſarius,ſe non habuiſſe copiã? Videte,nos habemus tex. dicentẽ ꝙ in ciuitatibus,⁊ locis inſignib⁹,vt ſi eſt caſtrũ nobile.eſt preſumptio,ꝙ ibi ſit copia peritorũ.vt eſt tex.in c.ſtatutũ.extra de reſcr.
2 lib.vj. ¶ Sed tunc quero,† quis dicat̃ locus inſignis? Reſpond. tex.dicit,vbicunqȝ eſt cõmunantia,vel caſtrũ, quod habeat forũ iudiciorũ,⁊ habeat merũ ⁊ miſtum imperium,dicitur locus inſignis.vt l.ſi duas.§.decet autem.ſ.de excu.tut. Et per hoc debet intelligi,qd alias dixi vobis,ꝙ imputatur alicui cur nõ miſit procuratorem:ꝙ debet intelligi,ſi inueniebat procuratorẽ ſufficientem,l.idemqȝ.in fi.prin.ſ.pro ſo. Utrũ autem debeat reperiri,⁊ an preſumatur ſufficiens,ex qualitate loci preſumitur,vel nõ. di
3 ſtinguendo vt ſ.dixi,tene mẽti. ¶ Ultimo hec † lex facit ad id qd dixi vobis in l.qui duos.ſ.de reb.dub.ꝙ eo ipſo. ꝙ quis ſcit proximiorem cõſanguineum,⁊ illũ defunctum , ⁊ de cuius ſucceſſione tractat̃,preſumitur ſcire ſibi eſſe hereditatem delatã. ¶ Itẽ facit,
4 † ꝙ qui conſuluit peritiorẽ,⁊ eius conſilio facit , debet ei credere: no dicas debet,quod importat neceſſitatem.q⁊ alterius conſilij qs nõ tenet̃ ſequi,l.Titiũ ⁊ Meuiũ.in prin.de admi.tut.Sed
b ꝙ debet credere ſic,[b]vt ſi credit , habeat iuſtã cauſam credendi, ideo ſi errauit,habet iuſtã cauſam erroris,vt eſt tex.hic:quod tene mẽti.⁊ hoc in perſonis,que non debent ſcire per ſe. Pro hoc tex.hic,⁊ in l.regula.§.ſed iuris.ſ.de iur.⁊ fact.igno. Nam ſi vir aſſeſſor petit conſilium ab alio,certe credendo conſilio illius:non habet iuſtam cauſam ignorantie:q⁊ per ſe debet ſcire, ⁊ ideo im
* peritia ſibi imputatur,*l.imperitia.j.de reg.iur.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ In bonorũ. Dicit̃ hic qs dicatur locus inſignis,⁊ vide Inn.in c.ſtatutum. de reſcri. in vj.in verſic. ciuitatibus, Et omnino Bal.in l.iuris.C.qui admi.⁊ ibi hʒ etiã qs dʒ probare,⁊ vide Bar.in d.l.idem que.pro ſocio.⁊ Bart.in l.ſi ab hoſtibus.§. ſi.ſol.mat. Adde tu etiã ad Bar . hic, Are.in c.intelleximus.de iu.
b ALEX. ¶ Debet credere ſic. Et ideo dicit Pe.de anch.in cle.ne Romani de elec.in prin.ꝙ habẽs pro ſe opi.doc.excuſat̃ ab expẽſis.quaſi habeat iuſtam cãm litigandi:nam doc.habent authoritatẽ a iure interpretandi conſtitutiones,⁊ iura,hoc habent ꝙ eorum authoritates ſunt pbabiles,⁊ in ſcriptis redigẽde.vt not.de poſtu.prela.c.j.⁊ C.de profeſ.q in vr.Conſtantino.l.j.lib.xij.⁊ hic adde Bal.in l.iuris.C.qui adm.ibi tñ limitat iſtã queſtio.⁊ dicit per hanc l. Bal.ꝙ notarius qui debet facere teſtm̃.ſi in conſ.ſapientis ſi appoſuit non apponenda de conſi.ſapientis non tenetur de falſo,q⁊ excuſatur credendo ſapienti.⁊ illud ꝙ ſ.dixi ſm̃ Pet.de anch.limitat Ant.in c.finem.de do.⁊ contu.niſi opi.doc.eſſent cõtra communem opi.vide que dixi poſt Imol.in l.ſi.de re.iu.⁊ not. Ino in l.qui ante Calendas.de ver.obl.⁊ ꝙ nõ excuſetur iudex ſi credat alteri imperito,tenet Bal.in l.ſi conuenerit.de re iu. cum concor.⁊ ibi dixi poſt Ino. Adde ꝙ conſ.doctor.excuſat expenſis, Pe.de anch.conſi.cxxiiij.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Imputatur. Ad hoc vide Fel. de quarta.de preſcrip.

LEX XII.

NOn eſt ambigendum. Opp.imo quilibet admittitur cũ fiſcus vltimo veniat,vt C.de cadu.tol.l.vnic.§.pe, Sol.vt in gl. ¶ Sed quero quare magis dicis de iſtis,quaȝ de aliis? Reſpon.q⁊ iſte perſone videbantur admitti iure quodã ſpeciali,⁊ ideo facilius videbantur excludi.l.eius militis. §.militia.ſ.de teſta.mili. ¶ Ultimo gl.querit vtrum inter fiſcum ⁊ rempublicam ſit differentia? Et dicit ꝙ non.⁊ de hac queſtio.ponunt doc.in l.Reſpublica.C.ex qui.cau.ma.⁊ tangitur in rubr.C.de iure fiſci.lib.x.⁊ in auth.de here.⁊ Fal.in princ. Sed melius quam per alium ponitur per Sul.C.communia de ſuc.l.j.

§.Ubicunqȝ. Opp.de l.j.§.⁊ ſu.de contra tab.⁊ l.ſi cum patrono.§.j.ſ.eo.gl.ſoluit,⁊ bene,⁊ eodem modo ſol.Iuſti.eo.ti.in prin.Uel clarius,q⁊ quando aliquis prohibetur de iure ciuili in odium ipſius,tunc non admittitur, vt hic. Sed ⁊ ſi prohibet pretor propter aliquod delictum tunc poteſt admitti de iure pretorio. Ita no.Dyn.in c.cum quid vna via.de reg.iur.lib.vj.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

LEX XIII.

Dicto, No. ex hac l. que ſit cauſa capitalis. Simi-le in l. ſi vero. §. qui pro rei qualitate. ſupra qui ſatiſ. cogan. ꝛ in l. ij. de publi. iudic.

LEX XIIII.

1 Agnoſcere bonorum poſſeſſionem videtur quis, quando eſt certus de viribus teſtamenti, ꝛ illud[d] dicit falſum.
Certus quando quis poſſit eſſe teſtamentum eſſe falſum, quando dicitur falſum facto alieno.
2 Proponens querelam inofficioſi, in dubio videtur proponere animo adeundi.
3 Certus de teſtamento, ſi proponit nullitatem teſtamenti videtur adire.

a
1 Cum quidam.[a] Qui dicit teſtamentum † falſum, videtur bo. poſ. agnoſcere, ſi de teſtamenti viribus certus erat h. d. no. lex. Op. extra gl. dicitur hic, quod forte erat certus accuſationis. Contra, quando teſtamentum dicitur falſum facto alieno non poſſum eſſe certus, l. cum falſum. ſ. de acq. her. Sol. Oportet te intelligere ſic, quod proferebatur teſtamentum factum certa die: ego ſum certus quod iſtud teſtamentum eſt falſum, quia tota illa die fui Rome cum teſtatore. Iſta eſt reſpōſio Accurſij in ſimili in l. Pantonius. §. rei. ſ. de acq. her. Secundo opponitur extra gl. de l. quē admodum. ſ. de inoff. teſtam. vbi agendo de inofficioſo, non videtur agnoſcere hereditatem. ꝛ de l. Antiſtius. ꝛ quod ibi per Dy-
a num. ſ. de acq. her. Sol. † Aduerte, quando eſt certuz, quo animo
b quis proponit querelam.[b] vel actionem falſi, vel nullitatis, tunc ſtamus certo, vt in legibus contrarijs. Si vero eſt dubium, quid tenendum? Dic quod in querela inofficioſi in dubio videtur proponere animo non adeundi, l. Antiſtius. ꝛ d. l. quemadmoduz. Et hoc puto verum. Ratio, qꝛ tunc cum querelam propono, ſi vellez tunc adire, non poſſem ab inteſtato, quia tunc teſtamentum durat. l. quandiu. de acqui. her. ꝛ l. antequam. C. communia de ſucceſ. ideo non propono vt adeam, ſed vt parem mihi viaz adeūdi. Pro hoc quod no. in l. j. §. ſꝫ ſi parendi. ſ. de cond. ob cau. ꝛ l. iam dubitari. de her. inſt. Sed quando propono querelam falſi, tunc ſi ſum certus de viribus teſtamenti. quod eſt falſum incontinenti poſſez adire, ſi vellem, l. cum falſum. ſ. de acq. here. ꝛ incontinenti poſſem proponere bo. poſ. vt hic, ideo ꝓponēdo videor agnoſcere, vt hic. arg. l. iam dubitari, ꝛ ibi no. de her. inſti. Si vero non ſum certus de viribus teſtamenti, tunc idem ꝙ in querela inofficioſi, qꝛ nō videor proponere animo adeundi, arg. l. quemadmodum de inof. teſt.
3 ꝛ l. Antiſtius. prealle. In iure vero † dicendi nullum, dico idem qꝺ in cauſa falſi, qꝛ ſi quidem cauſa nullitatis reddit me certū, tūc ſtatim poſſum adire, nec eſt neceſſe ꝙ petā annullari a iudice, qꝛ ius annullat. l. que ſub conditione. §. fi. ſ. de cond. inſti. ꝛ ideo cum propono nullitatem, videor adire, l. ſuus. ſ. de acq. her. Si vero ſum incertus de nullitate, tunc idem quod in querela inofficioſi, vt dixi in querela falſi, qꝛ nō ſum certus de virib9 teſtamēti, ꝛ ſic nō poſſem adire. l. ſed ꝛ ſi de ſua. de acq. he. Op. ad allegata. in gl. ꝙ prouidēdo in vno, nō videor prouidere in alio, l. ſi ſeruus. j. vi, bo. rapt. ꝛ no. ſ. de alie. iud. mu cau. fac. l. itē. in prin. Dixi in l. ſi ſeru9. Sꝫ op. ꝙ imputetur hic, cur ſimul ꝛ ſemel oēs non propoſuit, ſicut dicimus in tutore, cui imputatur, ſi omnes excuſationes non propoſuit ſimul, l. ſcire. §. ſcire. ſ. de excu. tut. ꝛ Inſtit. de excu. tut. §. qui autem. Sol. vt in gl. ꝛ idē puto hodie, cum proponendo excuſationē ſufficit, vt videat agnoſcere, vt hac lege, hic loquitur qñ fuerunt propoſite intra tempus, intra ꝙ poſſunt proponi. Quero quid ſi fuerunt propoſite poſt. Hic ſunt due gl. que videntur ſibi contrarie. ꝛ eſt prima glo. ꝛ vltima. Sed veritas eſt, quod prima gl. loquitur quando de viribus teſtamenti erat incertus, ideo tēpus non currit, ſed ſecunda gl. loquitur, quando erat certus de viribus teſtamenti, ideo ſi intra tempora non propoſuit, ſibi imputatur, ꝛ tempus currit.

ADDITIONES.

a ALEX. Cum quidam. Vide Bal. in l. j. C. de iure delib.
b ALEX. Proponit querelam. Adde Bar. in l. poſthumus. §. fi. ſ. de inoffi. teſta. ꝛ vide l. iij. ꝛ ibi no. per. Bal. C. de repu. he. per Ino. in l. filio preterito. de iniu. rup.

LEX XV.

Paulus. No. tex. ibi, niſi is qui ꝛ c. Opp. ꝙ per matrē acquirat dominiū filio. l. die ſpōſaliorū. ſ. depōſi. ergo ꝛ bo. poſ. Bl. ſol. ſed non placet. quare, dic, ꝙ dominium acquiratur filio, verum eſt, ratihabitione ſecuta, ꝛ ita hic eſſet. Itē op. ad finem hic innuit, ꝙ impuberi queritur incontinenti, ſi iudex vult. Contra. ſ. eo. l. iij. §. ac-
a quirere. Sol. Credo hoc verum in impubere[a] in cuius perſona poteſt iudex officium tutoris aſſumere l. bonorum. C. eo. tit. ſed in impubere maiore, non credo quod queratur ſine ratihabitione. vt lege contraria, ꝛ ita intelligo, l. ſeruus. ſ. eo. ti.

ADDITIO.

a ALEX. Verum in impubere. No. quod ſi aliquis agnoſcit bono. poſ. pro pupillo ſine mandato, ſibi queritur ante ratihabitionem, ꝛ hic erit caſus in quo hodie erit neceſſaria bonorum poſſ. pro quo vide quod dixi poſt Bart. in l. certum. C. vnde leg. ꝛ not. Bal. in rub. C. qui admit. in vj. q.

LEX XVI.

Quoties. In tex. ibi, ceperit, ſcilicet poſt ratihabitionem. Opp. de l. ſi quis alicui. ſ. de acq. her. Sol. Hic habuit ratum antequam in furorem incideret. ꝛ hoc quod dicit ratum habuiſſe, intelligo de iure, quia valet ratihabitio.

TITVLVS II.

Si tabulæ teſtamenti extabunt.

Circa Rubricam gl. querit tres queſtiones. Primo in quo differt iſte titulus a titulo, ſi tab. teſ. nulle extabunt. Secundo, que ſunt cōmunia, ꝛ in quibus conueniūt bon. poſ. ſecundum ꝛ contra tab. Tertio, que ſunt illa, in quibus differt. bo. poſ. contra tab. ꝛ bo. poſ. ſecundum tab. Dic vt in gloſ.

LEX VNICA.

1 Scriptum proprie non dicitur, quod ſenſu percipitur.
Teſtis, qui reddit rationem per verbum credit, non probat.
2 Inſtrumentum ſi a principio producitur non cancellatum, nec vitiatum, ſi poſtea appareat vitiatum non nocet.
3 Hereditas de iure ciuili adiri poteſt. ꝛ legatum debetur licet teſtamentum ſit inconſulte deletum.

1 Heredi. No † quod non pōt dici proprie ſcriptum, ꝙ ſenſu non percipitur, ſed oculis debet videri. Simile in l. j. circa prin. ſ. de his que in teſt. delen. quod facit ad dictū teſtis qui reddit rationem per credit, qꝛ nō valet, ſed deberet dicere, qꝛ vidit, vel audiuit, vel per aliquē ſenſum corporeum. Facit l. qui teſtamento in fi. ſ. de teſt. ꝛ p r Ino. in c. cum
a cauſam. extra. de teſti. Secundo. no.[a] ꝙ ſufficit inſtrumētū nō eſſe cancellatū, nec vitiatū tempore quo producitur in iudicio, ꝛ licet poſtea reperiatur vitiatū, non nocet, vt hic: ꝛ ideo ſi reperiatur in libro notarij, talis producit inſtrumentū nō cancellatū nec vitia-
b tum, ſi poſtea reperiatur cancellatum, nō nocet,[b] qꝛ ſufficit fidem imponi chartule in initio, vt C. de fide inſtru. l. vlti. ꝙ tene menti. Opp. ꝙ ſi deletum eſt teſtm̄, non detur bo. poſ. l. noſtram. C. de teſta. vbi no. ꝙ ſufficit teſtamentum extare tēpore mortis. Sol. Hic inconſulto fuit deletuz, ibi vero, conſulto, vt plene no. in l. j. de his que in teſt. delen. Item op. de l. j. §. ſed ſi legi. ꝛ §. j. ſ. de his que in teſt. delen. Sol. hic quantum ad bo. poſ. ſm tab. ſed quantū ad legata, vel ad hereditatem non procederet hec lex. qꝛ licet teſtamen-
3 tum ſit inconſulte deletum, legata † debent, ꝛ adiri pōt hereditas de iure ciuili. no. in l. j. §. ſed conſulto. ſ. de his que in teſt. delē. Vltimo vide glo. que incipit, id eſt, ex preſumptione. ibi ar. contra. de codi. l. fi. Sol. iſta concordat. Item ibi l. errore. ſed hic fuit nomen heredis ſcriptum, ibi fuit omiſſum, heres eſto. vel ibi, quātum ad aditionem de iure ciuili, hic quantum ad bo. poſ. ſecundum tab. vt ſ. dixi: ſed prima plus placet.

ADDITIONES.

a AND. BARB. Secundo no. Et vide Bal. in l. certum. prope prin. vnde legit.
b ALEX. Non nocet. Si reperitur in lib. notarij, talis produxit inſtrumentum non cancellatum, non nocet. Et vide Bald. in l. ij. vnus. in fi. ꝛ l. noſtram. C. de teſta. ꝛ in l. geſta. in fi. de re iudi.

TITVLVS III.

De bono. poſſeſ furioſo, infanti, muto,
ſurdo, cœco, competenti.

Dicit de Bo. poſ. in genere, ſed qꝛ eſt tractaturus de bon. poſ. in ſpecie que datur quinque perſonis hic enumeratis, de primis duabus dicitur in l. j. de alijs dicitur in l. fi.

LEX I.

1 Curator furioſi agnoſcit bonorum poſſeſſionem ad furioſi commodum.
2 Subſtitutus admittitur quando inſtitutus differt adire, nec contra eum poteſt ſubueniri.
3 Bonorum poſſeſſio que defertur infanti eſt iuris, ꝛ trāſmittitur.